

Formarea formatorilor care pregătesc efectivele de jandarmi ce participă la misiuni în afara teritoriului național

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ în instituțiile de profil ale Jandarmeriei Române, în vederea obținerii de rezultate cât mai bune de către cadrele de jandarmi, presupune ca această activitate să fie condusă de un corp de instructori care să fie relevant din punct de vedere social și important din punct de vedere personal pentru cei ce învață. Prin urmare, instructorul trebuie orientat spre scopuri de învățare demne de a fi urmărite. Având în vedere profilul instituției noastre, respectiv de Școală de Aplicație, instructorilor noștri - mai tineri sau mai puțin tineri - va trebui să le înfățișăm convingător importanța, dar mai ales valoarea practică a unui domeniu, respectiv a unei discipline de învățământ. Conținutul disciplinei de învățământ acționează mai puternic sub aspect motivațional și duce la un succes mai mare la învățătură dacă sunt motivate de către instructorul militar.

Pentru obținerea unor rezultate foarte bune în formarea instructorilor care pregătesc ofițeri, subofițeri și jandarmi angajați pe bază de contract care participă la misiuni internaționale, este necesar ca profesorul să îndeplinească unele condiții pe care le consider esențiale, astfel:

- să aibă reale calități aptitudinale necesare acestei funcții;
- să aibă o experiență care să îi permită prezentarea și explicarea unor situații specifice domeniului de referință.

În ceea ce privește necesitatea ca profesorul să aibă **reale calități aptitudinale**, trebuie arătat faptul că aici se includ toate acele însușiri psihice ce asigură îndeplinirea cu succes a diverselor sarcini pe care le implică activitatea instructivă și obținerea în final a unor performanțe ridicate care să permită atingerea scopului propus. În această situație scopul propus este reprezentat de nivelul de pregătire necesar efectivelor pentru îndeplinirea misiunilor specifice în afara teritoriului național.

Dintre multiplele particularități ale proceselor psihice, pe care instructorul militar trebuie să le aibă, enumerăm aici: calitatea gândirii pe care o dezvoltă la nivelul fiecărui luptător (capacitate de analiză și sinteză, flexibilitate, libertate de acțiune etc.); calitatea limbajului, care înseamnă capacitatea de a folosi în mod adecvat acest instrument de comunicare și aici este vorba despre inteligibilitatea, claritatea și fluența unei comunicări în cadrul căreia, în situația dată, se impune și folosirea limbii engleze (franceze); calitatea atenției, distributivitatea, concentrarea în situații limită, luarea unor decizii în timp scurt; calitatea memoriei, rapiditatea acesteia, trăinicia păstrării și promptitudinea recunoașterii și reproducerii sunt indispensabile profesorului

Trebuie să menționez aici și conștiința responsabilității și a misiunii sale, responsabilitate pe care și-o asumă față de instituția în care își desfășoară activitatea, dar, mai ales, față de țară. Acest lucru trebuie conștientizat cu mai mare putere de către cei care pregătesc jandarmi pentru executarea unor misiuni internaționale, deoarece în teatrul de operații participă un personal numeros, reprezentând un număr mare de țări. De exemplu, în Kosovo sunt reprezentate 53 de țări din aproape toate continentele.

Profesorul care are ca sarcină pregătirea instructorilor trebuie să posede și calități organizatorice bune. Având în vedere că instituția noastră, Jandarmeria Română, are statut militar prevăzut în legea de organizare și funcționare se impune ca pregătirea efectivelor în acest domeniu să aibă un caracter strict organizat, foarte bine planificat și disciplinat. Aceasta trebuie să imprime atât profesorului, cât și efectivelor instruite un spirit de disciplină regulamentară, să ducă la crearea unor relații normale între militari, dar în același timp și la creșterea coeziunii grupului.

Totodată profesorul trebuie să dovedească tact pedagogic, acest „simț al măsurii” specific, precum și capacitatea de a găsi, la momentul oportun, forma cea mai adecvată de atitudine și de tratare a cursanților.

Pregătirea efectivelor pentru acest gen de misiune are la bază desfășurarea de activități practice, cum ar fi exercițiile de învățare sau cele demonstrative, antrenamentul, ședințele practice de tragere cu armamentul din dotare, de cunoaștere și folosire în teren a hărților topografice, cunoștințe de limbă engleză (franceză) etc.

Chiar dacă preponderența activităților de pregătire este constituită din latura practică, se impune și folosirea unor activități teoretice, a metodelor de învățare specifice, cum ar fi expunerea, explicarea, povestirea și, mai ales, problematizarea și studiul de caz. Prin metodele didactice folosite, instructorul trebuie să dezvolte la cursanți libertatea de gândire, creația, care duc la o rezolvare mai rapidă a situațiilor, dar și la sporirea răspunderii față de deciziile luate. Desigur, acest principiu al libertății de gândire trebuie văzut prin prisma respectării prevederilor regulamentelor, a legislației interne și internaționale aplicabile în toate situațiile.

Instructorii trebuie să aibă în vedere specializările din cadrul subunității care va participa la misiuni internaționale. Dacă ofițerii de poliție care execută misiuni internaționale în mod individual și care îndeplinesc aceleași atribuții specifice necesită o pregătire comună, jandarmii necesită o pregătire diferențiată. Această pregătire se va realiza pe categorii de militari (ofițeri, subofițeri, maiștri militari, jandarmi cu contract), dar și pe specialități (comandă, stat major, logistică, comunicații, medical etc.). De acest aspect trebuie să se țină cont și în evaluarea internă a contingentului de jandarmi efectuată înainte de cea a comisiei Națiunilor Unite, inclusiv examenul de limbă engleză (franceză) care trebuie organizat și desfășurat în totalitate de către instituțiile de învățământ ale Jandarmeriei române.

Arătăm la începutul articolului că instructorii care pregătesc la rândul lor alți instructori trebuie să posede o **experiență** care să le permită prezentarea și explicarea unor situații specifice domeniului de referință. Consider că această experiență este dată de următoarele repere pe care instructorul care pregătește la rândul său alți instructori trebuie să le parcurgă în activitatea sa profesională:

- vechime în cadrul structurilor operative ale jandarmeriei, respectiv în cele de ordine publică;
- participarea la misiuni internaționale sub egida Națiunilor Unite;

- participarea la cursuri sau stagii de pregătire internaționale care să aibă ca scop organizarea și desfășurarea misiunilor internaționale sub egida Națiunilor Unite sau a Uniunii Europene.

Vechimea în structurile operative ale jandarmeriei este în primul rând necesară pentru a îndeplini condițiile de participare impuse la concursul organizat pentru constituirea contingentului care va participa la acest tip de misiune. În al doilea rând, vechimea asigură o eficiență sporită a activităților care se vor desfășura, instructorul fiind deja implicat în rezolvarea unor situații cu care s-a confruntat, având deja o experiență de abordare. În respectarea acestei condiții trebuie să se țină cont de o vechime diferențiată pe categorii de funcții, începând de la comandantul de unitate până la ultimul luptător, conform statului de organizare.

Această condiție de a avea o vechime în structurile operative ale jandarmeriei se impune datorită faptului că pregătirea de specialitate înainte de plecarea în teatrul de operații se desfășoară pe categorii de funcții, în conformitate cu statul de organizare specific misiunilor internaționale. De exemplu, ofițerii de stat major întocmesc, printre altele, documente specifice de organizare și desfășurare a misiunilor specifice în teatrul de operații. Modul de întocmire, conținutul acestor documente trebuie să răspundă anumitor standarde prevăzute de reglementările în vigoare, lucru posibil doar dacă există experiență în acest domeniu.

Participarea la misiuni internaționale sub egida Națiunilor Unite constituie o condiție esențială pentru îndeplinirea rolului de formator al instructorilor care pregătesc la rândul lor militarii jandarmi din contingentele nominalizate.

În cadrul celor patru contingente care au îndeplinit sau îndeplinesc această misiune în afara teritoriului național, respectiv în regiunea Kosovo, au participat ofițeri și subofițeri de jandarmi. O parte din aceștia au participat chiar și de două ori la această misiune, ceea ce le conferă un atu atunci când vorbim despre experiență în misiuni internaționale.

De ce consider că este importantă această experiență? Este importantă deoarece îți dă ceva ce numai prezența într-un anumit loc poate să-ți ofere. Când am folosit cuvântul „loc”, am avut în vedere un spațiu geografic aflat la o anumită distanță față de țară, am avut în vedere situația operativă în care 24 de ore din 24 poate să se treacă de la starea specifică unui calm relativ la o stare apropiată celei de război. Și aceasta chiar s-a întâmplat de câteva ori de-a lungul celor câțiva ani de prezență românească în provincia Kosovo, în special în orașul Kosovska - Mitrovica, o localitate „fierbinte” situată în nordul acestei regiuni.

Apreciez de asemenea, că este important ca un instructor să participe la asemenea misiuni internaționale care îi dau un plus de credibilitate în fața cursanților, deoarece exemplul personal asigură și autoritatea reală asupra celor pe care îi pregătește.

Participând la misiuni internaționale instructorii sunt în măsură să folosească metode de învățare eficiente în acest tip de pregătire, cum ar fi studiul de caz, una dintre cele mai active metode didactice, folosită în multe țări dezvoltate. Această metodă de învățare constituie o modalitate excelentă de antrenare a cursanților, o infuzie de viață în procesul de instruire, o legătură directă cu practica. Eficiența acestei metode care se bazează pe date prezentate de către instructor este mai mare când exemplele, stările conflictuale sunt reale și îl transformă pe cel pus să analizeze datele existente într-un veritabil participant la teatrul de operații.

Participând la misiunea care se execută în provincia Kosovo am putut afla exigențele în pregătirea de specialitate impuse de conducerea UNMIK unităților

specifice jandarmeriei. Astfel, acestor unități le-au fost distribuite lecții teoretice prin care se stabilesc procedeele de acțiune în asigurarea și restabilirea ordinii publice care trebuie adoptate în misiunile specifice. Această măsură are ca scop uniformizarea procedeele de acțiune specifice, însușirea acestora de către unitățile participante în teatrul de operații și realizarea unei cooperări mai active între unitățile aparținând mai multor țări. Uniformizarea acestor procedee de acțiune se înscrie în cadrul propunerilor făcute în „raportul Brahimi” din 17 august 2000 care a constatat într-un studiu asupra modului în care s-au organizat și desfășurat operațiunile de menținere a păcii sub egida Națiunilor Unite, precum și în recomandările făcute de către comisia ONU pentru îmbunătățirea și creșterea eficienței activităților specifice în aceste situații. Printre recomandările făcute cu acest prilej se înscrie și necesitatea revizuirii complete a utilizării forțelor de menținere a păcii, inclusiv necesitatea unei uniformizări a instruirii acestora pentru îndeplinirea misiunilor sub egida Națiunilor Unite.

Pe timpul desfășurării forțelor române în provincia Kosovo au fost organizate, sub conducerea Consilierului special, exerciții demonstrative cu participarea unor subunități aparținând diferitelor state reprezentate în zonă. Aceste exerciții au avut rolul de a atinge scopul arătat mai sus, acela de uniformizare a formelor și procedeele de acțiune.

Un alt reper pe care îl consider important și pe care instructorul trebuie să îl parcurgă este acela de **a participa la cursuri sau stagii de pregătire internaționale care să aibă ca scop organizarea și desfășurare misiunilor internaționale sub egida Națiunilor Unite sau a Uniunii Europene.**

Ca participant la prima misiune a Jandarmeriei române în afara teritoriului național, am beneficiat în anul 2001 de un curs de pregătire în domeniul misiunilor internaționale cu durata a două săptămâni la Roma-Italia, unde am fost informat pentru prima oară despre cadrul juridic specific acestor misiuni, despre organizarea și desfășurarea unei misiuni în teatrul de operații, regulile de angajare aplicabile zonelor de conflict gestionate de către Națiunile Unite, formele și procedeele de acțiune adoptate de către subunitățile participante la misiunile din Bosnia-Herțegovina și Kosovo, structurile specifice de conducere în teatrul de operații, precum și alte date care aveau caracter de noutate în materie.

În cadrul cursurilor de acest tip se organizează și se desfășoară aplicații tactice în care se urmăresc din ce în ce mai mult stabilirea unor reguli comune de lucru în cadrul statului major multinațional și dezvoltarea cooperării în executarea misiunilor specifice sub egida Națiunilor Unite. Totodată, în cadrul acestor cursuri s-a încercat și s-a experimentat stabilirea denumirii subunităților participante la misiunile internaționale. În anul 2001 s-a propus de către carabinieri italieni și de către jandarmii francezi ca aceste unități specifice jandarmeriei să se numească unități multinaționale specializate (MSU – Multinational Specialized Units), lucru realizat în Bosnia-Herțegovina și Kosovo. Ulterior, denumirea propusă inițial s-a schimbat, fiind înlocuită cu cea propusă la stagiul de pregătire care se desfășoară la Saint-Astier, Franța. Această denumire nu a putut fi folosită de către unitatea noastră prezentă în Kosovo și denumită unitate specială de poliție (SPU – Special Police Unit), chiar dacă face parte din aceeași „familie” cu carabinieri italieni și jandarmii francezi, participanți la aceeași misiune în Kosovo, ca MSU. Această diferență de denumire se datorează subordonării existente în țara de origine, Jandarmeria Română subordonându-se

Ministerului Administrației și Internelor, în timp ce Jandarmeria Națională Franceză și Corpul Carabinierilor din Italia se subordonează Ministerului Apărării.

O altă denumire care se cristalizează din ce în ce mai mult este cea folosită în Stagiul de pregătire a Forțelor de Poliție Europeană care are loc anual în localitatea Saint-Astier, Franța, unde se află Centrul național de antrenament al forțelor Jandarmeriei franceze. La acest stagiul participă forțe de ordine publică aparținând țărilor membre ale Uniunii Europene și Jandarmeriile din România și Turcia, în calitate de invitați. În cadrul aplicației de stat major care se desfășoară pe timpul Stagiului de pregătire, se folosește sintagma de Unitate de poliție integrată (IPU – Integrated Police Unit) care, probabil, va fi folosită într-un context similar celui apărut în Kosovo, atunci când situația sau situațiile de criză vor fi gestionate de către Uniunea Europeană, așa cum se întâmplă în acest moment în Bosnia-Herțegovina.

Anul acesta am participat la un curs de formare a formatorilor în capitala Turciei, Ankara, alături de ofițeri-instrucitori din țări ca Marea Britanie, Polonia, Ucraina și Turcia. Cursul a fost organizat de către Guvernul Marii Britanii cu sprijinul Guvernului Turciei și s-a desfășurat pe o perioadă de trei săptămâni.

Pregătirea de specialitate a fost susținută de cadre didactice din cadrul Facultății „Bramshill”, Marea Britanie. Această instituție de învățământ superior are ca obiect principal pregătirea ofițerilor de poliție britanici care participă la misiuni internaționale.

Pe timpul cursului s-au desfășurat activități metodice de învățare a instructorilor cu atribuții pe linia pregătirii misiunilor internaționale, cum ar fi: rolul și responsabilitatea instructorului; învățarea metodelor specifice de pregătire a personalului care desfășoară misiuni internaționale; întocmirea unui plan al lecției; scopul și obiectivele expunerilor și ședințelor practice; învățarea metodelor de instruire specifice adulților; stilurile de învățare; principiile învățării și instruirii; metodele de învățare aplicabile grupurilor mari și grupurilor mici; comunicarea non-verbală și feed-back-ul la nivelul grupurilor care execută misiuni internaționale.

În concluzie, apreciez că activitatea instructorului trebuie să asigure un nivel de cunoștințe de specialitate necesar pregătirii efectivelor pentru misiuni atât în plan intern, cât și în plan internațional, atunci când efective din cadrul Jandarmeriei Române pot fi solicitate să participe la misiuni în afara teritoriului național sub egida Națiunilor Unite sau a Uniunii Europene.

Marian Petre